

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:731

av Niclas Malmberg (MP)

Längre öppettider på utskänkingsställen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med en proposition utifrån Alkoholagsutredningens förslag i betänkandet En ny alkohollag (SOU 2009:22) om att ge möjlighet till längre öppettider efter serveringstidens utgång och tillkännager detta för regeringen.

Dagens lagstiftning

För servering av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker krävs, enligt 8 kap. 1 § Alkohollagen (2010:1622), tillstånd av den kommun där serveringsstället är beläget (serveringstillstånd). Kommunen beslutar, enligt 19 § i samma kapitel, under vilka tider alkoholdrycker får serveras. Om inte kommunen beslutar annat, får servering av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker enligt nämnda bestämmelse inte påbörjas tidigare än klockan 11.00 och inte pågå längre än till klockan 01.00. Serveringsstället ska vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång (8 kap. 19 § tredje stycket alkohollagen).

Det främsta syftet med att ha en reglering av serveringstider är att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. I förarbetena till motsvarande bestämmelser i den förra alkohollagen uttalas att frågan om restaurangernas öppethållande har betydelse dels för boende i serveringsställets närhet eftersom det anses finnas en påtaglig störningsrisk, dels för polisens arbete med att upprätthålla ordning och säkerhet. Vidare framhålls en rent alkoholpolitisk betydelse beträffande serveringstiderna eftersom ökad tillgång på alkoholdrycker ofta anses leda till ökad alkoholkonsumtion och därmed ökade skadeverkningar.

Utrymning av serveringsställe

Ett serveringsställe måste, som ovan nämnts, vara utrymt *senast 30 minuter efter serveringstidens utgång*. En restaurang med medgiven serveringstid till kl. 01.00 måste alltså vara utrymd på gäster kl. 01.30. Det är idag inte möjligt att från den kommunala beslutskompetensen väga in lokala aspekter på frågan. Om serveringsstället ska kunna ha öppet mer än 30 minuter efter det att alkoholserveringen upphört krävs en lagändring i 8 kap. 19 § alkohollagen.

Avsikten med bestämmelsen om utrymning av serveringsställe är att säkerställa att de bestämda sluttiderna för alkoholservering iakttas. Utan denna bestämmelse skulle situationer kunna uppstå där gästerna strax före senaste serveringstid beställer stora mängder alkoholdrycker och fortsätter konsumtionen lång tid efter serveringstidens utgång. En förändring av bestämmelsen i 8 kap. 19 § tredje stycket alkohollagen skulle således kunna medföra att syftet med att ha särskilda serveringstider delvis går förlorat eftersom eventuella störningar för närboende och andra alkoholpolitiska olägenheter inte upphör vid serveringstidens slut. Men denna problematik kan hanteras på ett annat sätt. I den tidigare rusdrycksförsäljningslagen (1954:521) gällde att servering av alkoholdrycker skulle upphöra senast en halv timme före serveringstidens utgång och att förtäring av sådana drycker inte fick ske i serveringslokalen under tid då servering inte var medgiven.

Tidigare överväganden

I betänkandet *Bestämmelser om alkoholdrycker* (SOU 2000:59) föreslog Alkoholutredningen att det borde överlåtas åt kommunerna att fritt bestämma om den s.k. tömningstiden, dvs. den tid varunder gästerna efter avslutad alkoholservering måste lämna lokalen. Den gällande ordningen med 30 minuters stängningstid ansågs onödigt kategorisk.

Alkoholinförselutredningen föreslog i betänkandet *Gränslös utmaning – alkoholpolitik i ny tid* (SOU 2005:25) att tömningstiden borde utsträckas från 30 minuter till 60 minuter. Som skäl för att förlänga tiden angavs att en förlängd tid delvis skulle kunna minska de ordningsproblem som uppkommer när alla serveringsställen stänger samtidigt och som leder till att en stor mängd människor samlas utanför restaurangerna. Remissinstanserna gav uttryck för delade meningar avseende förslaget om förlängd utrymningstid.

Alkohollagsutredningen föreslog i betänkandet *En ny alkohollag* (SOU 2009:22) på nytt att utrymningstiden skulle förlängas till 60 minuter för att undvika att alla gäster lämnar lokalen nästan samtidigt. Men förslaget kommenteras inte i den efterföljande

propositionen (prop. 2009/10:125) som inte innehåller några ändringsförslag i nu aktuellt hänseende!

Genomför Alkohollagsutredningens förslag

Trycket på förlängda serveringstider är stort. Men det innebär inte att det önskemålet enbart handlar om möjlighet att kunna köpa alkohol. Det finns också andra skäl för krogbesökarna att vilja vara kvar i lokalen senare på natten. Genom att kombinera den tidigare rusdrycksförsäljningslagens regler om att förtäring av alkoholdrycker inte får ske i serveringslokalen under tid då servering inte är medgiven, med en förlängning av möjligheterna att hålla öppet även efter alkoholservingen upphört kan det bästa av två intressen mötas. Kroggästerna kan ges möjlighet till senare öppettider och stöket i samband med stängning kan minska, när gästerna kan förväntas lämna lokalen under en mer utdragen tidsperiod. Den faktiska regleringen av öppettiderna efter serveringstillståndet bör ges vid den kommunala tillståndsgivningen, istället för att vara exakt reglerad i lag, för att ge möjlighet att ta hänsyn till lokala faktorer.

Mot bakgrund av detta föreslås riksdagen besluta att tillkännage för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med en proposition utifrån Alkohollagsutredningens förslag i betänkandet *En ny alkohollag* (SOU 2009:22) att ge möjlighet till längre öppettider efter serveringstidens utgång.

Niclas Malmberg (MP)